

Ozračje nad Evropo se zopet temni - Priprave za konklavo

Obdolževanja lete na vse strani, kdo je izzivalec nove krize, ki grozi Evropi. — Nemčija preti s protikleraki proti aktivnosti demokratičnih držav. — Španija utegne postati nova sporna točka.

Berlin, Nemčija. — Razna znamenja kažejo, da utegne prinesiti letošnja pomlad nad Evropo podobno napeto krizo kakor jo je lanska. Priprave za njo, očitne in tajne, se lahko opazujejo v vseh večjih državah in propaganda, ki bega ljudstvo, je na svojem rekordnem višku.

Vprašanje je le, kdo bo letos povzročil izbruh krize. V tem oziru se slišijo brezobzirne obdolžbe in protibdolžbe. Demokratične države povdarjajo, da imajo diktatorji v narodu neko novo nasilje in, da so zato one prisiljene k bolj temeljiti pripravi, kakor so bile lani ob času čehoslovaške afere. Totalitarne države pa nasprotno trdijo, da ni videti nikjer nikake nevarnosti, in da demokratične države divjajo brez povoda nesmiseln alarm in, da bodo torej one krive, ako bo res prišlo do kakega usodnega položaja.

Eden nazijskih listov, namreč Deutsche Allgemeine Zeitung, je v uvodnem članku zadnji terek povdarjal, da so zapadne demokratične velesilne postale zadnje čase izredno predzrne in da je njih aktivnost postala naravnost izzivalna ter povzroča nevarnost, da bo izzvala "neizogibne protiklerake". Članek se je gotovo nanašal na oboževalne priprave, ki so v teku zlasti v Angliji in Ameriki, toda v čem bodo obstojali "protikleraki", o tem se člankar ni izrazil; bržkone pa v še večjem oboževanju Nemčije in Italije.

Opaža se lahko, da se vsaka država izogiba činov, ki bi mogli vreči na njo krivdo, in da je ona izzvala krizo, in od tega tako obdolževanja in protibdolževanja. Zdi pa se, da nameravate totalitarni državni pot prepustiti vlogo izzivalna demokratičnim državam, da bi na ta padla krivda. V to svrhu jima utegne služiti Španija. Kakor govore zadnja poročila, se je tamkajšnji general Franco postavil zopet odločnejše na stran Hitlerja in Mussolinija ter namerava baje stopiti z njima v pravo trozvezo. Ako pride do tega, potem je sigurno, da boste Nemčija in Italija ostali v svojim vojaštvom v Španiji in se tamkaj dodobra usidrati. Ravno to pa je, kar skušate Francija in Anglija z vso silo preprečiti, kajti njuna pomorska pot po Sredozemlju bi bila drugače stalno ogrožena. Kazalo jima torej ne bo drugega, kakor da ali z obljubami in žrtvami pregovorite oba diktatorja k zapustitvi Španije, ali pa, da ostro nastopite proti njima. Ker bi bil življenjski interes Anglije preveč ogrožen, ako bi hotela zadostiti vsem zahtevam diktatorjev, je zelo verjetno, da Chamberlain to pot ne bo nastopil svoje pomirjevalne politike; in v tem slučaju bi bila resna kriza izzvana.

VEČ OBRAMBE ZA ZED. DR.

Armadni voditelji zahtevajo boljše pripravljenost.

Washington, D. C. — Pred narodnim forumom za avijatiško je zadnji ponedeljek nastopilo s govori več voditeljev v ameriški zračni armadi, ki so povdarjali, da potrebujejo Zed. države znatno močnejšo zračno obrambo, in priporočali, da se prične takoj graditi. Vrhovni poveljnik armadnega zračnega kora, H. H. Arnold, je svaril, naj ne napravi Amerika take napake, kakor ste jo Francija in Anglija, ko niste bili v lanski septemberski krizi dovolj pripravljeni. Govorniki so povdarjali tudi, da so ameriški aeroplani najboljši na svetu, in zato jih tudi žele kupovati tukaj tujezemskih držav.

POMANJKANJE ZDRAVNIŠKOV V NEMČIJI

Berlin, Nemčija. — Ker je prakticanje zdravilstva prepovedano judovskim zdravnikom, je s tem postalo v Nemčiji pomanjkanje zdravnikov dokaj občutno. Da zadevi nekoliko odpomore, je vlada odredila skrajšanje študijske dobe za zdravnike, v ponedeljek pa se je povrh tega izdal proglas, po katerem je dovoljeno raznim "praktikantom zdravilstva", da lahko opravljajo svoj posel, četudi nimajo zdravniške izobrazbe in nobene licence. Pogoj je le ta, da so te osebe stare nad 25 let in lahko pokažejo triletni rekord uspešnega zdravljenja.

PRESTAR, DA BI SE USTRAŠIL

Le Mars, Ia. — Na farmo, ki jo lastuje Clem Hanke, sta v ponedeljek vdrla dva bandita toda pobegniti sta morala zopet praznih rok. Lastnik, njegova 46 letna hči in njegovo hlapec so jih namreč odgnali, predno so mogli vzeti kaj plena. Kakor se je Hanke pozneje izrazil šerifu, se ni banditov nič ustrašil, dasi je eden celo streljal proti njemu. "Predolgo že živim, da bi me bilo strah", je dejal. Čez dva tedna bo mož star 100 let.

VIHARJI NAD PITTSBURGHOM

Pittsburgh, Pa. — Nad tukajšnjim mestom in okolico so divjali zadnji ponedeljek siloviti viharji s ploho, kateri so povzročili na tisoče dolarjev škode. Podrli so večje število dreves in pokvarili več manjših poslopj. Od časa do časa je veter dosegel hitrost 110 milj na uro.

Škof Byrne iz San Juan pravi: "Katoličan, ki mesto katoliških listov čita brezverski tisk, ne more dolgo vzdržati pred nauki paganizma in materializma v svetu".

ITALIJA KLIČE POD OROŽJE

Baje bo do poletja mobilizirala milijon mož.

Rim, Italija. — Nikakih uradnih objav sicer ni izdanih v tem oziru, toda iz raznih zanesljivih krogov se slišijo poročila, da italijanska vlada stopnjeva poziva pod orožje čimdalje več in več rezervistov. Očividno je Anglija zaradi teh vesti vznemirjena, kajti tukajšnji angleški poslanik je začetkom tedna ponovno obiskal zunanega ministra Ciano, kar je bilo že tretjič tekom dveh tednov. Iz nekaterih strani se trdi, da bo na ta način imela Italija do poletja celih milijon mož pod orožjem.

IZGREDI PRI NAZIJSKEM ZBOROVANJU

New York, N. Y. — Nazijska organizacija "German-American Bund" je priredila zadnji ponedeljek zvečer v tukajšnjem Madison Square Garden veliko zborovanje, na katerem je bilo udeleženo do 20,000 oseb. Policijska straža pa, dasi je štela celih 1,700 mož, je imela polne roke dela, da je preprečila spopade in nemire v večjem obsegu. Čkrog poslopja se je namreč nagromadila masa nad 50,000 protinazijske, ki je skušala vdreti v poslopje in razbiti zborovanje. Prišlo je sicer do številnih manjših izgredov, a jih je policija zadržala, predno so dosegli večji obseg. Zborovanje se je oglašalo kot patriotska ameriška prireditve v proslavo Washingtonovega rojstva, toda iz uniforme udeležencev in nazijskih pozdravov in znamenj se je mogel razvideti pravi značaj.

BRIHTNA ŽENSKA PREVARILA BANDITA

Chicago, Ill. — Mrs. Sam Stelzer je imela razburljiv doživljaj z nekim roparjem zadnji ponedeljek, ki jo je sicer zelo prestrašil, a drugače ni bilo škode, za kar se ima ženska zahvaliti svoji brihtnosti. Kakor je sporočila policiji, je iz restavrantu, ki ga vodi njen mož na 2752 Division st. v papirnati vrečici odpeljala denar na banko. Ravno, ko je hotela stopiti iz avtomobila, pa je pristopil k njej neki mlad možiček z revolverjem v roki in zahteval vrečico z denarjem. Ženska mu je vrečico res izročila, toda ne tiste, v kateri je bil denar, marveč drugo, v kateri je imela "sendvič".

SESTRE VODILE DEČKE IZ POŽARA

Chicago, Ill. — V St. Joseph's akademiji za dečke, 950 Ogden ave., La Grange, je zadnji ponedeljek izbruhnil požar, toda nune, ki oskrbujejo to šolo, so preprečile razburjenje med otroki in spretno privedle na varno vseh 130 dečkov, ne, da bi se kateremu kaj žalega pripetilo. Ogenj se je pričel v centralni peči v kleti.

TUJEZEMSKA NAROČILA ODOBRENA

Washington, D. C. — Od pristave vlade in od njenih nasprotnikov se je odobrila ideja, da Zed. države izvrše naročila za bojne aeroplane in bojne ladje, ki je prišlo iz tujezemstva. Aeroplane, in sicer nad 100, je naročila Nizozemska, bojne ladje pa Rusija. Pridrček pri odobritvi je le ta, da se ne smejo izdati nikake vojaške tajnosti Zed. državi, in da morajo biti naročila plačana v gotovini.

KRIŽEM SVETA

Berlin, Nemčija. — Pred svojim odhodom na mesto nemškega generalnega konzula v San Francisco, Cal., se je Fritz Wiedemann zadnji ponedeljek izrazil, da je prejel naročilo od Hitlerja, naj pospešuje prijateljske odnose med Nemčijo in Zed. državami.

London, Anglija. — Na britanski industrijski razstavi stoji med drugim tudi posebek Chamberlainovega slavnega dežnika let "simbol miru". To idejo je kraljica Elizabeta odobrila kot izvrstno, ko je v ponedeljek obiskala razstavo.

Lima, Peru. — Večje število osumlencev je bilo že aretiranih in preiskava se še vedno nadaljuje glede kratkega protivladnega upora, ki je izbruhnil z adnjo nedeljo. Med revolte je bil ubit nje voditelj, notranji min. Rodriguez.

Chicago, Ill. — Chicago Motor Coach družba je v torek postavila v promet na Diversey ave. pet novih busov, ki se razlikujejo od prejšnjih v tem, da se stroj poganja na olje in ne na gasolin. Skupno je naročenih 50 takih busov.

KARDINALI NA POTU V RIM

Volitve novega papeža se prično 1. marca. — Izid volitev se bo prvokrat v zgodovini objavil po radio.

Vatikan. — V torek se je uradno objavilo, da se bo konklava za kardinale, ki bodo izvolili novega papeža, pričela v sredo 1. marca. V to svrhu se dogotavljajo končne priprave v malem delu Vatikana, kjer bo to kardinali zadržani toliko časa, dokler se ne bodo zedinili toliko, da bo eden kardinalov prejel potrebno dvetretjinsko večino glasov.

Kakor se pričakuje, se bo sedanjih volitev udeležili vsi živeči kardinali, kar bo prvokrat po dolgih stoletjih. Od 62 kardinalov, kar jih zdaj šteje cerkev, so že vsi v Italiji, izvemši tih, kateri so: Kardinal O'Connell iz Bostona, kardinal Copello iz Buenos Aires in kardinal Leme iz Rio de Janeiro. Za vse tri se pričakuje, da bodo prispeali ali v torek zvečer, ali v sredo zjutraj, vendar tako zgodaj, da bodo še pravočasno tukaj za konklavo.

Rekordno za sedanje volitve bo tudi to, da se bo prvokrat v zgodovini izid volitev razglasil širnemu svetu po radio, kar se bo zgodilo takoj po izvolitvi.

SVOJEVRSTNA SEDEČA STAVKA

Fresno, Cal. — Na nekem tukajšnjem plesišču se je skupina udeležencev v posedla po tleh v protest, ker jim godba ni bila dovolj "vroča". "Stavka" se je končala šele, ko je upravitelj dvorane naročil, naj se igrajo "moderni" komadi.

ODŠEL NA VOLITVE V RIM

Ob smrti papeža Pija je bil kardinal O'Connell iz Bostona na počitnicah na bahamskem otočju. Takoj pa se je povrnil domov in nato odpotoval v Rim, da se udeležijo volitev novega papeža, in na silki na levi ga vidimo, ko je prisel v New York s počitnic. Na desni je njegov tajnik, Msgr. J. F. Minihan. Kardinal O'Connell je najstarejši član katoliške hierarhije v Zed. državah.

Iz Jugoslavije

Po daljši bolezni je v Leonišču v Ljubljani umrl skopljanski škof Dr. Janez Gnidovec, ki je poznan tudi ameriškim Slovencem. — Nemška narodna manjšina v Jugoslaviji. — Smrtna kosa in drugo.

Škof Dr. Janez Gnidovec — umrl

Ljubljana. — Dne 3. februarja je umrl v zdravilišču "Leonišče" po daljši mučni bolezni skopljanski škof Dr. Janez Gnidovec. Pokojnik je bil znan tudi ameriškim Slovencem, saj se je leta 1926, vred s pokojnim prevz. škofom Dr. A. B. Jegličem udeležil mednarodnega euharističnega kongresa v Chicagu.

Njegova življenjska pot je bila pot svetega moža. Bil je pred vojno profesor na škofijiški gimnaziji v St. Vidu in ravnatelj tega prvega slovenskega gimnazijskega zavoda. — Leta 1919 je stopil v misijonsko družbo lazaristov v Ljubljani ter je bil leta 1924 imenovan za škofa v Skoplju. Bil je nenavadno svet mož, ki je vse, kar je imel, razdelil revežem, katerih je imel v svoji škofiji mnogo. Mnogo je molil in se postil, tako da je n. l. zadnje njegovo telo omagalo. Ko se je prišel zdraviti v Leonišče, je bilo že prepozno. Bil je pravi apostolski mož na slovenskem jugu, ki so ga spoštovali tudi drugoverci in se klanjali njegovemu plemenitemu značaju.

Pokojni škof Gnidovec se je rodil dne septembra 1873 v Velikem Lipovcu, župnija Ajdovec pri Žužemberku. V mašnika je bil posvečen 23. junija 1896. Posvetil ga je v Ljubljani knezoškof dr. Jakob Misija. V Misijonsko družbo je vstopil 6. decembra 1919. Pet let pozneje, 30. novembra 1924 ga je nuncij Pelegrinetti posvetil v cerkvi Srca Jezusovega v Ljubljani za škofa. Navzoča sta bila tudi škofa dr. A. B. Jeglič in lavantinski škof dr. Karlin. 1. decembra je odšel v svojo prestolnico v Prizren, kjer je bil 8. decembra 1924 ustoličen.

Njegovo škofovanje pomeni silen dvig katolicizma in katoliškega verskega življenja v južni Srbiji. Njegova škofija je bila najboljše in v Jugoslaviji, narodnostno in socialno najbolj pisana. Vseh katoličanov — Albancev, Srbov, Aromunov, Hrvatov, Slovencev, Madžarov in drugih — je imel v škofiji 40.000. Do njegovega prihoda je bilo vse to ogromno ozemlje skoraj brez katoliških duhovnikov. Zato je pokojni škof Gnidovec začel najprej z delom v tej smeri in je v Prizrenu sezidal krasno semenišče. Za njegovega škofovanja je južna Srbija po njegovi zaslugi dobila 11 večjih in manjših katoliških cerkva, obnovljene pa so bile skoraj vse dotodanje hiše božje.

Na pomoč za versko delo je poklical redovnike in redovnice, vabil zlasti svetne slovenske duhovnike in bil sam v svoji škofiji škof, župnik, kaplan, katehet, skratka vse.

Jubilej
V Šmihelu pri Novem mestu sta slavila petindvajsetletnico zakonskega življenja gospa Ivana in gospod Oroslav Sadar.

Nesreča
Močno se je poškodoval 30 letni hlapec Anton Rostohar iz Loke pri Zidanem mostu. Pri delu mu je namreč padla na roko težka deska in mu jo zlomila. Moral je v celjsko bolnico.

Njegovo javno in zasebno življenje je bilo svetniško. Zase ni porabil ničesar, celo svojo obleko in perilo je skraj do zadnjega razdal ubožcem. Zaradi njegovega asketskega življenja, zaradi njegove verske vneme, strpnosti in zaradi njegove izobrazbe so ga cenili vsi krogi južne Srbije, od najvišjih do najnižjih, od katoličanov do mohamedancev. Užival je že za življenja svetniški sloves.

Pogreb pokojnega velikega škofa je bil v Ljubljani v ponedeljek 6. februarja ob velikanski udeležbi ljudstva, duhovščine in zastopnikov raznih svetnih ustanov in družtev. Na pogreb je prišlo sedem škofov. Naš vladika dr. Rožman je v cerkvi Srca Jezusovega imel spominski cerkveni govor. Na pokopališču pri Sv. Križu so končno položili škofa dr. Gnidovca k večnemu počitku.

Skopljanskemu vladiki, ki se je ves žrtvoval Cerkvi, bodi Bog obilen plačnik. Svetniški vladika, prosite pri Bogu za nas, da bomo sledili na poti življenja Vašemu prekraslemu zgledu dela, molitve in odpovedi in ostali — pa naj pride karkoli — neomajno zvesto vdani sveti materi katoliški Cerkvi in svojemu slovenskemu narodu!

Nemški tisk v Jugoslaviji
Ljubljana, 1. febr. — Po podatkih Narodne biblioteke Beogradu izhaja danes v Jugoslaviji 56 nemških listov. Med temi so 4 dnevnik, 26 tednikov, 4 štirinajstodnevnik, 13 mesečnikov in 9 listov, ki izhajajo od časa do časa po potrebi. Za nemško narodno manjšino v Jugoslaviji vsekakor impozanten tisk, ob enem pa tudi dokaz kako se Nemci v Jugoslaviji lahko neovirano tavišajo in izživljajo.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America. Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrť leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half year 3.00
Za četrť leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrťka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vraća.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Nazaj k lući!

Francija, svojčas veletrdnjava antiklerikalizma, kakor jo je s ponosom imenoval liberalizem vsega sveta, doživlja v naših dneh globok duhoven preobrat.

Petdeset let neomejene vlade masonstva, ki je svojo zadnjo oporo našlo v degeneriranem socializmu, pomeni najbolj žalostno politično in moralno bilanco francoske države v novem veku. Medtem pa, ko se oboževalci "svobodne misli", zbrani okoli svojih nemoćnih malikov, vda-jajo malodušju ali pa pričakujejo rešitve od kakšnega čudeža, se francoski katolićani zavedajo, da je prišel čas, ko se more narod, izmudren po tako hudih izkušnjah, zopet dvigniti in okrepati v svoji krščanski veri ter se zopet postaviti človeštvu na čelo v borbi za nov kulturni in družabni red, ki je krščanska demokracija.

Ker si je to spoznanje že precej časa utrló pot tudi v kroge, ki so bili dozdalej versko indiferentni, pa so se sami dokopali do tega, da je Franciji nujno potrebna krščanska restavracija, ni čudno, da so našle besede kardinala Verdiera, ki je 20. m. m. o tem predaval v pariškem gledališču Marigny, globok odmev po vsej Franciji. Kardinal je povedal, da sta svoboda in dostojanstvo človeške osebe, enakovrednost vsakega posameznika in vsakega naroda ter njihovo bratstvo duhovne vrednote, ki jih more uresničiti človeška družba samo na temelju krščanskega npravstvenega reda. Baš Francija je dokaz, kako se vse te svobosćine lahko izrodijo v pogubo in propad, če se ne vežejo na Boga, na njegov zakon in na dolžnosti, ki iz božjega zakona izvirajo. Liberalizem, socializem, komunizem ali pa brezbožnost nacionalizem — vse, kar hoće človeka in družbo osvoboditi večnega npravstvenega reda — privede človeštvu le nazaj v poganstvo. Tisti, ki so pred tridesetimi leti oznanjali somrak katolićanstva in hoteli zgraditi omiko na materialistićni filozofiji, laicizmu in "pozitivni" znanosti, so danes razočarani. Kardinal je preprićan, da bo Francija zopet visoko dvignila baklo prave človeške omike, ko odstrani zadnje ostanke brezbožnih postav, zopet pokristjani svoje šolstvo in vzgojo ter v vsem javnem življenju in v tisku uveljavi duhovne in verske vrednote, ki so najslavnejša dedišćina francoskega naroda.

Istočasno je "Figaro", eden najbolj resnih in odličnih francoskih listov z dolgo tradicijo, pozval v uvodniku Francoze k "izpraševanju vesti", naj spoznajo in obsodijo zmote preteklosti in vzpostavijo krščanski npravstveni in družabni red v družini, občini in državi. "Nikoli" — tako piše — "nisimo tako zelo čutili, da je vsa resnica, vsa moćrost in vsa izkušnja človeštva vsebovana v Kristusovem evangeliju, kakor čutimo to danes." In ko navaja žalostne pojave propadanja, nadaljuje: "Uradna Francija se je zopet približala Cerkvi. Toda to ni zadosti. Treba je, da se popolnoma vrne h krščanstvu. Ni zadosti priznati njegove vrednote, treba jih je v civilnem življenju uresničiti..."

Mного znamenj kaže, da bodo Franciji na poti nazaj k idealom katolićske preteklosti, ki je ob enem bodoćnost vsečloveške omike, sledili tudi drugi narodi, ki jih je vodil ateizem, napaćno svobodnjaštvo in goli naturalizem v samó propast.

Razni ekonomí so že leta 1930 in potem vse skozi zadnjih devet let na vsakih par mesecev prerokovali, da je kriza doseglá dno in da odtam bo vodila pot nazaj k prosperiteti. To dno mora biti pa salamensko globoko, ker prosperiteta še dosedaj ni prikobacala nazaj.

Na severni strani govorijo o nekem predsedniku in o nekem slućaju. Prizadeti je hotel objaviti v lawndalski tetki v spomin neko zahvalo ali kali, pa mu je mili braćo urednik dotično stvar vrnil s pripombo, da naj gre iskat pravice na sodnijo. Člani zdaj šepetajo med seboj: to kaže, da pravice na Lawndale ni, zato so poslali sobrata po isto drugam.

Pasja logika. Kadar te kdo ujame v zmoti ali na laži, lepo molći, pa se skrivaj za vogal in udari s kolom, kadar pride dotičnik mimo vogala. Najprvo udari, potem še le

stavljaj vprašanja. Če pa tebe kdo kaj vpraša, pa molći, ker vpraševati takega "gaspuda", ki po "visokem mišljenju" kalega T. Zidanskega je najvišji vseznal, je že velik greh na podlagi rdeće demokracije, če bi se ga kdo drznil samo vprašati, koliko je ura na Lawndale. Kaj še le, če bi kdo vprašal: kako je "gaspudu" ime in če se dotični "vseznali gaspud" nikoli ne zlaže?!

KAKO JE MED ROJAKI V DETROITU

Detroit, Mich.
Zopet sem se namenil nekaj poročati, saj je vedno kaj novega med nami. — Tako smo imeli od nedelje 5. februarja pa do torka 7. februarja zvečer štirideseturno pobožnost, katero je vodil č. Father Vital Vodusek. Cerkev je bila med pobožnostjo še dosti dobro obiskana. Kako tudi ne, saj smo imeli čast poslušati enega najboljših govornikov, kar jih je prišlo iz stare domovine. Človek bi se samo poslušal in poslušal. Hvala vam č. gospod za trud in dal Bog, da se še kdaj vidimo v Detroitu.

V soboto 11. februarja smo spremili k večnemu počitku dobrega in uglednega farana Johna Gazvodo. Bil je nekdanji calumetski pionir ter je tudi soustanovitelj naše fare sv. Janeza Vianeya. Odkar mu je umrla žena, — bilo je to pred sedmimi leti, — je tudi on začel boleti. Najprej za sladkorno boleznijo; pred dvema letoma so mu odrezali eno nogo in teden pred smrtjo pa še drugo. Bolezen je potrepljivo prenašal in večkrat se je izrazil: Naj bo kakor Bog hoće! Bil je član dr. Marije Pomagaj in član dr. Najsv. Imena. — Naj mu sveti večna luć. Njegovim sinovom in hćeram, ki so že odrasli pa izrekam globoko sožalje.

V nedeljo zvečer 12. februarja so članice Oltarnega društva priredile okusno večerjo v cerkveni dvorani, kjer smo se zabavali do dvanajste ure. Bilo je vsega dosti, pa kaj bi vam razlagal, saj veste, kako znajo naše ženske postreći kadar se pripravijo.

Bolnikov pa tudi imamo kar po pari in ti so: Charles in Mary Perushek, dalje Mr. in Mrs. Peter Zurich starejši. — Koliko je pa še drugih bolnih, mi ni znano. Veste, "španska" se potika tod in jih je že več pograbilo in tudi mene je že držala za vrat, pa se ji nisem podal. — Opozarjam naroćnike Amer. Slovenca, da smo sedaj v kampanji za katolićki tisk in vam priporočam, da se naroćite tudi na mesećnik Novi Svet. — Toliko za danes, drugič še kaj. Poroćevalec

MICKO HOĆEJO NAZAJ

Uniontown, Pa.
Mi ćemo Miciko nazaj. Jaz predlagam, da Kranjska Mica pride zopet nazaj v list, da bo kako veselo in kratkóčasno povedala, pa četudi je predpustni čas že za nami.

nam slovenskega naroda v tujini kajti slike vam bodo ostale kot trajen spomin na potovanja, ki se je vršilo v domovino lansko leto.

Ne morem zaključiti svoje dopisa, da bi ne omenila o naši veliki igri, ki je bila igrana v nedeljo dne 5. februarja v High School Auditorium pod imenom "Under The Seal". Igra je bila zelo gobro igrana in bila v rokah novoustanovljenega dramatićnega kluba. Vodil je igra Mr. Rhoeder iz Chicage, ki se je zelo potrudil, da je bila podana kar najbolj popolno. Vsak igralec je svojo vlogo kar najbolje podal in bi izučeni in vajeni igralci ne mogli bolje napraviti. — Tako igra prav gotovo poživí nasebino in je vir pogovorov še dolgo potem. Vsak se na njo spominja z veseljem, hvalečnostjo in odobravanjem. — Za to igro sta se tudi posebno trudila č. g. župnik Rev. Butala in pa č. g. Rev. G. Kuzma, katerima gre mnogo hvale, ker sta vedno tako navduševala naše igralce.

Tudi kampanja za nove naroćnike Amerikanskega Slovenca je v polnem teku. Upam in želim, da bo Joliet zopet zmagal ker je Joliet že itak znan kot "City of Champs". — Vsem tistim, kateri še ne prejemate lista, ga vam prav topla priporočam. S tem pomagate tudi Jolietu do zmage. — Vsem čitateljem in njihovim prijateljem pa navsidesno v nedeljo v farni dvorani. **Josephine Erjavec**

KAJ NOVEGA MED ROJAKI NA ZAPADU

Great Falls, Mont.
Morda si bodo čitatelji Amer. Slovenca mislili, da smo Slovenci v Great Falls že vsi pomrli, ker se že dolgo nismo oglasili, pa temu ni tako. Še smo pri življenju. Posebno dober delavec na narodnem polju je Mr. Trunkel. Brez njega bi Slovenci drug drugega ne poznali. On se trudi da jih združuje, da ne pozabijo svoje narodnosti. Ni to lahko delo, toda Mr. Trunkel ima trdno upanje in je preprićan, da v združenju je moć. Kjer narod med seboj ne obćuje, se sčasoma vse pozabi in namesto da bi drug z drugim delali, delajo drug proti drugemu. V ta namen je ustanovil "Slovenian Social Club", ki ni samo za Slovence, ampak za vse tukajšnje Slovence. Vsak član in članica plaća 25c mesećno. Član ali članica pa mora biti le tak, ki je slovenske narodnosti. Zborujejo enkrat na mesec in po zborovanju imajo prijetno zabavo, pri kateri sta jed in pijaća prosta. Tudi orkester igra, da je bolj kratkóčasno. Kakor se vidi, je narod s to novo ustanovitvijo prav zadovoljen. Posebno mladina je tega vesela in fantje bi najraje videli, da bi se vršilo zborovanje kar dvakrat na mesec, ali pa še večkrat. Je bilo veliko dela in truda s tem združenjem, toda ko človek enkrat vidi uspeh, pozabi na težkoće in je vesel, da je delo uspelo in da bo nosilo koristi za vse slovenske narodnosti. — Mr. Trunkel je zastopnik Amer.

70 letnici. In Ignac Trunkel je bil v resnici presenećen, kajti takega party-ja še nobeden ni imel v Great Fallski nasebini. Tukaj so vsi pokazali, da ga imajo radi, da ga spoštujejo in da njegovo delo ni pozabljeno in tudi nikoli ne bo. Godba je igrala in veselilo se je staro in mlado za Nacetov 70 rojstni dan. Vsi so imeli samo eno besedo v srcu in ta je bila: Bog daj Ignacu še veliko veselih in srećnih let!

Ne samo iz Great Falls, tudi iz East Helene so prišli rojaki na prireditve. Iz Butte, Mont., niso mogli priti zaradi slabega vremena in bratje Lušini so mu poslali brzojav. Pa še več drugih brzojavov je jubilat sprejel. — Mrs. Frank Lušin in Mrs. An. Moher sta bili zelo zaposleni z delitvijo jedi, rezanjem kekcv in potic, saj je bilo nad 200 ljudi zbranih in vsem postreći, ni malenkost. Kar občudovati je bilo, kako se toliko ljudi skupaj spravi. Za to gre seveda zasluga zlasti rojakom Louis Pike in Jos. Klemenćek. — Še nihće ne pomni takega party kot ga je imel g. Trunkel. S tem je greatfallska nasebina pokazala, da ga v resnici ljubi in spoštuje, kot najboljšjega rojaka, kateremu vsi želimo, da bi mu Bog dal še mnogo srećnih let zdravia in zadovoljstva in da bi živel toliko let, da bi posekal še tistega Turka, ki je dosegel 140 let. **J. P.**

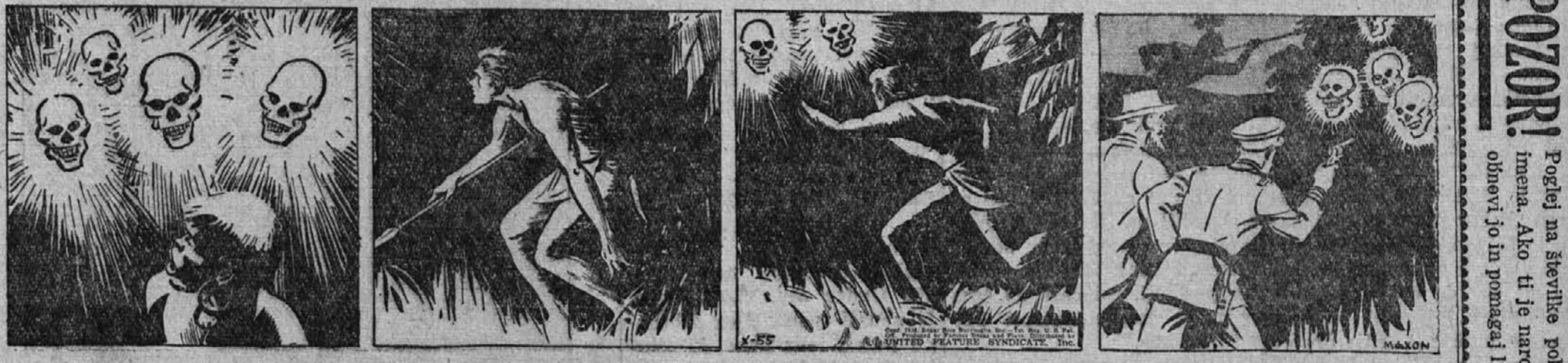
Nesreća

Beading, Pa. — V St. Joseph bolnišnici v Pittsburghu, se nahaja tukajšnji rojak Matt Selan, ki mu je pri nesreći v rovu zlomilo obe nogi eno roko in več reber.

Nesreća

Beading, Pa. — V St. Joseph bolnišnici v Pittsburghu, se nahaja tukajšnji rojak Matt Selan, ki mu je pri nesreći v rovu zlomilo obe nogi eno roko in več reber.

"TARZAN IN PREPOVEDANO MESTO" (55) (Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

Grozno so se rezale trtvaške glave v Ogabiji in se pošastno svetile v noćni temi. Razloćno jih je videl, kako so prosto plavale v zraku in to je junáškega črnca spravilo iz ravnotežja. Niti domislil se ni, da bi uporabljal lok in pisice ter poskusil s temi orožjem prepoditi strahove.

Bolj ko je Ogabi gledal v grozne rezće se prikazni, bolj je trepetal od strahu. Nazadnje je vendar prišel nekoliko k sebi, da je strahotno zavpil v temno noć: "Vragovi!" Njegov obupan krik je naglo prebudil Tarzana, ki je kot strela skoćil pokonci, pograbil sulico in hitel na pomoć.

"Vragovi so to," je že nekoliko bolj opogumljen zaklical Ogabi, ko je videl, da je prihitel Tarzan s sulico v roki. "Bwana," je začel zopet Ogabi; "mi jih ne moremo ubiti, ker so vragovi, prosimo jih rajde, da nam prizanesejo." Tarzan ni odgovoril, ampak naglo je skoćil proti nenavadnim prikaznim,

Ko je Ogabi videl Tarzanovo početje, je ves v strahu hitel buditi ostale, ki so tudi naglo vstali. Pošasti so se tudi njim približale. Gregory in Lavac sta parkrat ustrelila. Thetan je napadel s sulico. Posastne prikazni so po kratkem presledku ravnatoko skrivnostno izginitle, kot se prikazuje.

POZOR!
Poglej na številkah poleg naslova in imena. Ako ti je naroćbina potekla, ohvevi jo in pomagaj listu!

GUZAJ

LJUĐSKA POVEST

 Spisal
 —
 JANUŠ GOLEC

Bogznaj s čim vsem ljudje danes trgujejo. Mačkinih mrejin je po trgu ter po okolici več nego dovolj in zakaj bi siromašnejši svet nekaj ne zaslužil na tako brzo ter lahko roko. Obljubil je Lipšinetu, da se bo zgodilo po gospodovi želji in sta se razšla brez nadaljnjih pomislekov in povpraševanj. Antonič je še stopil v gostilno k Podreberšku, kateremu je raztolmačil na videz čudno kupčijo in plačal v naprej najemnino za hlev in še za prehrano onih mač, ki bi bile prinesene pred odpremo, da ne bo zagrešeno mučenje živali.

To so poslušali tržani in okoličani dve nedelji zapored, kar jim je preklicaval občinski berič izpred cerkve in jim zabijaval, da je razglas istiniten, ker Walzinger v Leobnu je bogata in znana tvrdka za nakup ter razprodajo sirovih kož ter kožuškovine.

Štirinajst dni je bilo v Podsredi več nego dovolj pomenkov o čudni mačji kupčiji, pri kateri bo izkupil marsikateri za prazen nič po en in pol goldinarja. So se pa tudi našli prekupeci, ki so stikali za večkrat nepotrebno mačjo nadlogo daleč naokrog.

Komaj so čakali zaželjenega ponedeljka, ko se bo pripeljal oni nemški gospod, ki trguje z mačkami. Že v nedeljo popoldne se je oglašil pri Podreberšku Lipšinetov Antonič in pogledal, če si niso morda Podsrečani vendarle razpuksali glede prevare. Kaj še! Dva izpraznjena oddelka v svinjaku sta že bila polna mač vseh barv, ki so puhale ter prhale v nestrpni negotovosti, zakaj so zaprte in kaj bo z njimi. Trgovčev predsel je zopet izginil z izgovorom, da mora po gospoda, ki se bo pripeljal po železnici do St. Jurja in bo v ponedeljek popoldne gotovo tukaj.

Kar s parom brzih konj je pridrdral trebušasti gospod Walzinger iz Leobna v lepi gornje-štajerski noši s težkim zlatim lancem od ene strani obilnega trebuha do drugega. Lep koleselj se je ustavil pred Podreberškovo krčmo nasproti prangerju. Gospod in Podsrečanom že znani spremljevalec sta izstopila in se podala na ogled mačkine robe, ki je bila natrpana že v treh oddelkih svinjaka. Trgovčev je sporočil zbranemu in denarju željnemu občinstvu, da se lahko za par ur razide, ker mora počakati na veliki gajbi, ki vozita bolj počasi in v katere bo natrpal izborni mačkin nakup. Ko bo blago prevzeto in v gajbah, bo plačal vsakemu od komada, kakor je bilo razklicano. Ljudje so razumeli zakasnejšo prevoza in se razkropili po številnih trških krčmah, kjer so pili na dober izkupiček za prav za prav ničevno robo, s katero že bodo znali odslej kam.

G. Walzinger je pri Podreberšku dobro jedel ter pil, voznik je sprevaljal razgrete konje po trgu. Ko je zadostil telesnim potrebam, je plačal ceho, še dal lepo napitnino za najem svinjske staje in pisal. Zaključeno pisanje je zaprl v kuverto, jo zalepil, položil na mizo in nekaj namignil skrivnostno tolmaču, ko je že šlo bolj na večer. Antonič je izginil iz sobe, g. Walzinger si je pretegnil zaspane ter od vožnje raztresene ude. Dvignil se je s stola, se potrepil zadovoljno po trebuhu, se nasmehnil in stopil proti pragu, koder

je baš šetal mimo po cesti njegov voznik z že izpočitima konjema. Na gospodov pokim je obstal. Že so odmevali s Podreberškovega dolgega dvorišča nagli koraki z glasnim pozivom: "Sedaj!"

Kakor blisk sta se pognala trebušasti Gornji Štajere in Antonič na voz, hlapec z bičem po konjih in po trgu ter na desno navzdol proti Bistrici in v najhujšem peketu po cesti za potokom proti Kozjem. Za beguncema se je zakadil po dvoru in skozi vrata celi roj mačk ter mačkov, ki so se razkropile kot jata prestrašenih golobov na vse štiri vetrove po trgu. Ljudje so vrel iz krčem in se čudili divjemu mačkinjemu pogonu, katerega so videli prvič in zadnjič, odkar je Podsreda trg. Skrajša so bili uverjeni, da si je dovolil kak domačin nedopustno šalo z izpustom mačk in so kar navallili na Podreberškovo krčmo. Mačke so se že bile razbežale vse do zadnje ter poskrile po podstrešjih, hlevih in kolarnicah. Gornještajerskega Walzingerja in njegovega prokletega mešetarja od nikoder, gajb še manj — ljudska nevolja je že prekipevala, ko je pogledal krčmar še enkrat v pivsko sobo, kjer sta se mudila tujca. Na mizi je ležalo zalepljeno pismo, ki je bilo naslovljeno v slovenskem jeziku na Podsrečanke in se je glasilo:

"Vašo trško čast in pravice ste potrdile s pljunki in sunki po nedolžnem opazovalcu vašega trga pred dobrimi štirinajstimi dnevi. Opljuvani ter osuvani vam zapuščam v spomin na frdamanega prangerja jato neplačanih mačk, katerim blagovolite postaviti spomenik poleg onega trškega kamna, radi katerega sem bil javno osramočen prvič in zadnjič v življenju od pobesnelih ženskih rok.

S pozdravi odpuščanja za pljunkte in sunke: Franc Guzaj iz St. Jurja ob juž. žel. in ne leobniški Walzinger."

Zgorajšnje pismo je krčmar ponovil nevarno se gibajoči množici, ki je kar strmela. Kaj —? Guzaj — sam Guzaj — ta strašni ter prosluli tolovaj se jim je osvetil na ta način? Nikdo bi ne bil verjel čudnega maščevanja, ako bi ne bilo zabeleženo črno na belem in bi se ne bile razkadile mačke in ne odgalopiral oni prokleti golokolenčkar s parom najbolj brzih konj.

Nad kom so se hoteli znositi? Nad županom in občinskim biričem? Ta dva sta ravnala v dobri nađi, kakor oni. Osveta je osveta, če se tudi posreči na tako izreden ter smešen način kakor sé je Guzajeva nad celo Podsredo radi zapostavljanja in blatenja prangerske časti!

Se smejali so se Podsrečani z ženskami vred, ko so se umirili in uvideli, da se je znosil nad njimi tolovaj na tako preprost in prav za prav nedolžen način. Ženske so se zavzele za trško čast in pravice s pljunki in sunki; javno od ženskega spola na pranger sramote postavljeni ropar jim je vrnil milo za drago z neplačanimi mačkami. Preko pljункov, sunkov in mačje nadloge je bilo treba preiti mirno na dnevni red, kar so dobri Podsrečani s sicer dobrsrčnimi ženskami tudi storili, ko so spoznali, da je Podsreda s prangerjem eno, siloviti Guzaj drugo, in vendar je sedaj zadoščeno obema!

(Dalje prih.)

NOVI ZEMLJEVID NEMČIJE

Zemljevid Nemčije se je lani močno predrugačil s priključitvijo Avstrije in delov Češkoslovaške. Carinske meje Nemčije so danes za okroglo 1000 km daljše nego so bile in merijo kakih 9200 km; Pomorska carinska meja je ostala neizpremenjena in znaša 1730 km. Najdaljšo carinsko mejo ima Nemčija s Češko-Slovaško, in sicer 2050 km proti prejšnjim 1528 km. Meje z drugimi državami so ostale nespremenjene. Poljska ima 1760 km. Nizozemska 630 km, Francija 455 km skupnih meja z Nemčijo. Meje proti Švici pa so se s priključitvijo Avstrije podaljšale s 417 km na 520 km. Popolnoma nove meje je dobila Nemčija z Madžarsko (365 km) in z Italijo (310 km). Mnogo desetletij je bila najvišja gora Nemčije Zugspitze,

danes pa jo prekašajo mnogi vrhovi bivše Avstrije, tako da je Zugspitze šele na 18. mestu. Najvišja gora Nemčije je danes Veliki Klek (Grossglockner). Najdaljša nemška reka je sedaj Dunav, ki teče 992 km po nemških tleh, dočim je pred priključitvijo Avstrije tekela le 387 km po ozemlju Nemčije.

Najnoveste vesti najdete v dnevniku "Am. Slovenec"!

GOSPODINJA ZA FARMO

Službo na farmi kot gospodinja dobi vdova ali starejša dekle. Katero veseli kokešje-reja, naj piše na naslov: Frank Gradishar, R. 3, Phillips Wis.

Op. ured.: Oglas tega rojaka je bil zadnje sredo priobčen kot "Zenitna ponudba", kar je bila neljuba pomota in se naj blagovoli oprosti.

ZA OBNOVITEV VAŠE ZAVAROVALNINE

proti ognju, tornadu in avto nezgode, kakor tudi, kadar potrebujete notarska dela, pokličite me po telefonu: KENMORE 2473-R ali se pa zglasite pri:

JOHN PRISEL

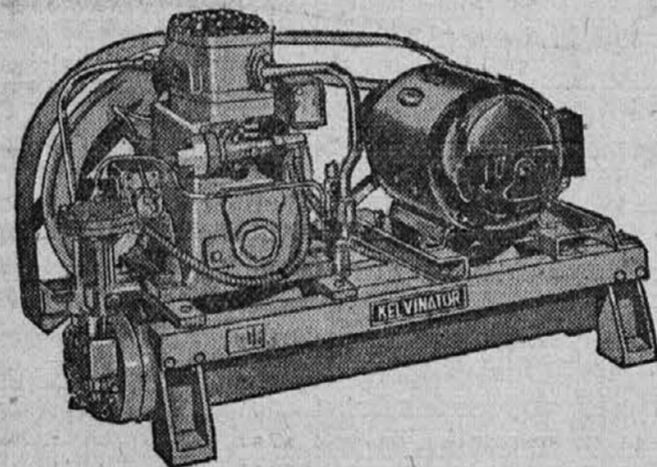
15908 Parkgrove Avenue
CLEVELAND OHIO

ZASTOPNIK "AMERIKANSKEGA SLOVENCA" IN
PRODAJALEC HIŠ.

Nove nizke
CENE

na KELVINATOR

Trgovske
refrigeracijske edinice!

Kelvinatorjeva kakovost —

po znižani ceni — poleg Edison postrežbe

✱ Zdaj — dokler so v veljavi te nenavadno nizke cene za refrigeracijske edinice Kelvinatorjeve kakovosti — napravite načrt za moderniziranje svojega lastnega refrigeracijskega sistema!

Obširna izbira vrst in velikosti je na razpolago od 1/3 do 3 konjskih sil — ohlajevani na zrak in na vodo.

Commonwealth Edison družba nudi izvedeno inženirsko postrežbo, da vam pomaga pri vašem načrtu za primerno refrigeracijo. Pripravni nakupni pogoji, da bodo odgovarjali vašim potrebam, vključno "Meter-Matic" novec na dan načrt... Telefonirajte zdaj za popolno informacijo!

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

72 West Adams Street — RANdolph 1200, Local 143

Pisano polje

J. M. Trunk

Drobiž.

Krvava sekira. Na Dunaju je izhajal list, ki je prinašal najbolj senzacionalne novice: umore, poboje, uboje, rope, smrtne obsodbe, navadno tudi s podobami. Ljudje so list imenovali "Die blutige Hacke — krvava sekira", ker se jim je gabilo tolike krvi. Judovske praktike. Hrvatje imajo zdaj "krvavog popa". Mačkov list v Kanadi je prinesel "vest" o dr. Korošcu, da je "pop" nameraval požgati Hrvatom cerkve itd. Se socialistu Molku je bila ta le predebela. Mizerno stanje in mišljenje pa dokazuje, na kakšni duševni stopnji smo. No, Maček je v opoziciji. Ampak prav "katoliški" krogi lancirajo vest, da je opozicija tudi v Beogradu in Šumadiji dobila večino, pa je "pop dr. Korošec to glasovanje falzificiral o korist vlade". Mogoče. Marsikaj se lahko potvori, ampak katoliški list mora biti pač hrvaško — katoliški, da dolži dr. Korošca take potvorbe. Upijejo nad Hitlerem in Mussolinijem, ki sedita Jugoslaviji na vratu. Ni čuda. Taki "Jugoslavlani" niso za življenje. Otroci morajo biti pod varuštvo. Evo ti varuštva, laškega in nemškega in še precej mažarskega.

Italija hoče baje gospodarsko in kulturno penetrirati posebno Slovenijo. Kulturno tudi lahko, ako se Slovenci ne bodo sami pobrigali za malo boljšo kulturo, ker glaž in nož le preveč vladata. Gospodarsko, s krediti, denarjem. Socialist trdi, da je Italija bakerotna. To slišim že leta. Vsekako so Lahi vrlo varčni. Vsaj Slovenci nimajo kapitala za razna podjetja. Ne bo le njih krivda, nekaj pa bodo le tudi sami krivi, ker narodne varčnosti prav gotovo ne poznajo. Kar pride, zopet jutri gre. Kje naj se vzame kapital za podjetja? Lah zna dobiti kapital in kapital rodi zopet kapital, in laški kapital bo rodil na Slovenskem tudi kapitalizem, in laški kapitalizem bo prišel, ker ni slovenskega kapitala, in da ga ni, kdo je vsaj tudi sokriv? Došlo, prošlo.

MOLITVENIKI

Vsem, ki so nazadnje mesece popraševali po molitveniku "DUŠNA PAŠA", ki ga je spisal škof Friderik Baraga in so ga izdali preurejenega v starem kraju javljamo, da smo jih dobili v prodajo in zalogo.

Molitvenik "DUŠNA PAŠA" stane.....\$1.50.

V prodajo smo dobili tudi molitvenik "SVETE MAŠE", ki ga je sestavil in priredil č. g. Vital Vodušek. Tudi ta molitvenik stane.....\$1.50.

Tretji molitvenik, ki smo ga prejeli v prodajo je "SLAVA GOSPODU", ki stane tudi \$1.50. Naročilom je pridjati potrebni znesek in poslati na:

KNJIGARNA
AMER. SLOVENEK
1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala

DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST

1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

ŠIRITE AMER. SLOVENC

Pratike

Našim čitateljem sporočamo, da smo prejeli zalogo

Pratik za leto 1939

in sicer obe vrsti

Blaznikovo

kakor tudi

Družinsko

Obe vrsti ste zelo zanimivi in ju krasi številno lepih slik. Naročite si jih takoj, dokler ne poide zaloga. Vsak komad stane poštino vred

25 centov

Naročajo se od:

KNJIGARNA
AMER. SLOVENEK
1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

VABILO k naročbi "MOHORJEVIH KNJIG"

Naročniki jih bodo dobili
prihodnje jesen:

1. KOLEDAR za leto 1940.
2. VEČERNICE, povest "Pravica do življenja".
3. ZGODOVINA SLOV. NARODA, 16. in poslednji snopič.
4. ŽIVLJENJE SVETNIKOV, 14. snopič.
5. JEZUS DOBRI PASTIR, molitvenik.

Naročnino za Mohorjeve knjige sprejemamo SAMO DO 11. MARCA 1939. Na poznejša naročila se ne bo mogoče ozirati. Kdor si torej želi Mohorjevih knjig za prihodnje leto, naj pošlje naročnino čimprej, da ne bo zamudil.

KNJIGE STANEJO\$1.25
z vezanim molitvenikom pa...\$1.50

Naročila za Ameriko sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road
Chicago, Ill.